

Türkçedeki Hukuk Terimleri

Law Terms in Turkish

DOI: 10.38155/ksbd.1628138

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliş Tarihi /
Article Arrival Date
27/01/2025

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
21/05/2025

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
24/06/2025

KARADENİZ SOSYAL
BİLİMLER DERGİSİ

Dr. Öğr. Üyesi, Mahir KAVUN
Bayburt Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Türkçe ve Sosyal Bilgiler Bölümü
mahirkavun@gmail.com
ORCID: [0000-0003-1319-5145](https://orcid.org/0000-0003-1319-5145)

Etik Kurul Beyanı: Bu çalışma, insanlardan veri ve örnek toplamayı gerektiren, anket, inceleme, alan çalışması ve deney içeren araştırmalar kapsamına girmediğinden etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir.

Öz

Bu araştırmanın amacı, Türkçe Sözlük'te yer alan hukuk terimlerinin; sözcük türü, kaynak dil ve kuruluş şekilleri açısından incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemiyle hazırlanmıştır. Araştırmada inceleme nesnesi olarak Türk Dil Kurumu tarafından 2023 yılında 12. baskısı yapılan Türkçe Sözlük kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre Türkçe Sözlük'te bulunan 524 hukuk teriminin; büyük bir kısmının (%87,98) isim türünde olduğu, bu terimlerin; Almanca, Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere 7 farklı kaynak dile ait olduğu ve kaynak diller açısından bu terimlerin üçte ikisinden fazlasının (%66,03) Türkçe olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca bahsi geçen terimlerin yarıdan fazlasının (%53,63) birleşik yapıda olduğu ve birleşik yapıdaki sözcüklerin ise büyük bir kısmının (%87,54) ayrı yazıldığı saptanmıştır. Bu bulguların hareketle Türkçedeki 524 hukuk teriminin büyük bir kısmının Türkçe olmasının Türkçenin bir bilim dili olduğu tezini güçlendirdiğini söylemek mümkündür. Bu araştırmada Türkçe Sözlük'te yer alan hukuk terimleri inceleme konusu yapılmıştır. Daha sonra yapılacak çalışmalarda ise yazınsal metinlerdeki veya tarihî metinlerdeki hukuk terimleri çeşitli parametreler açısından ele alınabilir.

Anahtar Kelimeler: Hukuk, hukuk terimleri, hukukla ilgili sözcükler.

Abstract

The objective of this study is to analyse the law terminology in the Turkish Dictionary with regard to word type, source language, and forms of organisation. The research was prepared by means of a document analysis method, which is one of the qualitative research methods. The Turkish Dictionary, in its 12th edition, published by the Turkish Language Association in 2023, served as the primary subject of analysis in the present study. The study's findings revealed that the majority of the 524 law terms in the Turkish Dictionary (87.98%) were nouns, hailing from seven distinct source languages: German, Arabic, Persian, French, English, Italian and Turkish. Furthermore, it was determined that more than two-thirds (66.03%) of these terms were Turkish in terms of their source languages. Furthermore, it was determined that a significant proportion of these terms (53.63%) were in compound form, with the majority of compound words (87.54%) being written separately. In consideration of the aforementioned findings, it can be posited that the predominance of Turkish law terminology within the Turkish language serves to substantiate the hypothesis that Turkish functions as a language of scientific discourse. The present study is an analysis of law terminology as it appears in the Turkish Dictionary. In subsequent studies, legal terminology in literary and historical texts may be analysed using a range of parameters.

Keywords: Law, law terms, words related to law.

*Kavun, M. (2025). Türkçedeki hukuk terimleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(32), 417-433.

Giriş

Toplum hayatını düzenlemek amacıyla insanlar, kurumlar, kuruluşlar ve toplumlar arasındaki ilişkileri daha sağlıklı bir hâle getirme amacı taşıyan bir bilim dalı olan hukuk, Türkçe Sözlük'te; "1. Toplumı düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü; tüze. 2. Bu yasaları konu alan bilim. 3. Yasaların ceza ile ilgili olmayıp alacak verecek vb. davaları ilgilendiren bölümü" (Türk Dil Kurumu, 2023, s. 1609-1610) olarak tanımlanır.

İnsan-insan, kurum ve kuruluş, insan-kurum ve kuruluş, insan-toplum, toplum-kurum ve kuruluş ilişkilerinde çıkmaza girilen her durumda hukuka başvurularak gerekli çözüm yolları aranabilir. Zira idarenin yaptığı iş ve işlemlerden insanların gerek kurumlarla gerekse de diğer insanlarla maddi-manevi bütün ilişkilere kadar hemen her durum, yargı denetimine tabidir. Bu açıdan değerlendirildiğinde hukukun insan, kurum, kuruluş ve toplum açısından önemi yadsınamayacak alanlardan biri olduğu söylenebilir.

Küreselleşmenin etkisiyle dünyanın en uzak yer(ler)inde gerçekleşen olay(lar)ın dünyanın bütünü üzerinde etkili olabileceği (pandemi, savaş vb.) değerlendirmesi, günümüz şartlarında son derece olağan görünmektedir. Bu durum ise insanlar için hukuku gerekli kılmaktadır. "İnsan, toplumsal bir varlık olması nedeniyle toplum içinde yaşamak durumundadır. Toplum içinde yaşayabilmek de etkinliğini devletten kazanan bir olgu olan hukuk ile sağlanabilecek toplumsal bir düzen gerektir" (Sargin, 2009, s. 157). Hukuk; devletler, insanlar, kurumlar, kuruluşlar ve toplumlar için güvence sağlayan bir yapıdır. "Toplumsal hayatın varlık şartlarını teminat altına almak, birlikte yaşama ve birlikte yapma prensiplerini sağlamlaştırmak hukukun temel amaçlarından" (Sargin, 2009, s. 162). Buradan hareketle hukukun ilişkileri düzenleme gibi bir amacının olduğundan da bahsedilebilir.

Hem çalışma alanı hem de karmaşık yapısı nedeniyle hukukun kendine ait bir dili (söz varlığı ve terimleri) olduğu savunulabilir. "Hukuk dili gündelik dilde kullanılmayan sözcüklerle dolu, kendine özgü yapısı olan bir dildir" (Altay, 2002, s. 13). Hukuk terimlerinin hukuk alanında çalışmayan ya da bu alana ilgisi olmayan kişiler tarafından bilinmesi beklenilemez. Zira hukuk; ancak bu alanda çalışan, araştırma yapan ve ilgililer tarafından anlaşılabilir, çeşitli yorum ve çıkarımlarda bulunularak doğrulara ulaşılabilir bir alandır.

Türk Dil Kurumu (TDK) tarafından yayımlanan Türkçe Sözlük'te; "Türkçe Sözlük'te Kullanılan Kısaltmalar" başlığı altında verilen kategorilerden biri de "hukuk"tur. Bahsi geçen sayfada; anatomi, bitki bilimi, coğrafya, geometri, matematik, meteoroloji, ruh bilimi gibi toplam 40 kategori bulunmaktadır. TDK, Türkçe Sözlük'te bulunan sözcükleri (isim ve sıfat

türünde olanlarını) kullanıldığı alana göre çeşitli kategorilere yerleştirmiştir. TDK'nin internet sayfasında sözcüğün türünden sonra yazılan kategorinin basılı sözlükte kısaltma şeklinde yine sözcüğün türünden sonra verildiği görülmektedir.

Alan yazını incelendiğinde; Türkçe Sözlük'te yer alan kategorilerle ilgili bazı çalışmalar olduğu görülmektedir. A harfi ile başlayan anatomi terimleri (Gülen, 2018), a-ç harfleri ile başlayan matematik terimleri (Yıldız, 2019), askerlik alanındaki alıntı kelimeler (İnce, 2020); bitki bilimi ve hayvan bilimi (Gökter Genç, 2019); dil bilgisi etiketli (A-B harfiyle başlayan) sözcükler (Maden ve Kavun, 2023); din bilimi alanındaki sözcükler (Kavun ve Özen, 2025); eğitim bilimi etiketli sözcükler (Maden ve Kavun, 2023); ruh bilimiyle ilgili Türkçe Sözlük'te yer alan söz varlığı (Kavun ve Mert, 2023); tiyatro terimleri (Çelik, 2020) çalışma konusu olarak tercih edilmiştir.

Alan yazını incelendiğinde Türkçedeki hukuk terimlerinin ele alındığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Türkçedeki hukuk terimlerini tespit etmek amacıyla hazırlanan bu çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Türkçe Sözlük'teki;

1. Hukuk terimleri nelerdir?
2. Hukuk terimlerinin sözcük türüne göre dağılımı nasıldır?
3. Hukuk terimlerinin kaynak dili nedir?
4. Hukuk terimlerinin kuruluş (basit, türemiş veya birleşik) şekli nasıldır?

Yöntem

Bu araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi yöntemi ile hazırlanmıştır. “Belgesel tarama olarak da bilinen doküman analizinde, var olan kayıt ve belgeler incelenerek veri elde edilmektedir” (Sak, Şahin-Sak, Öneren-Şendil ve Nas, 2021, s. 230). Araştırmada veri kaynağı olarak Türkçe Sözlük (TS) kullanılması nedeniyle doküman incelemesi yöntemi tercih edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Araştırmanın verileri, 2023 yılında Türk Dil Kurumu tarafından 12. baskısı yapılan Türkçe Sözlük'ten toplanmıştır. Türkçe Sözlük'teki madde başı 82.135 sözcük incelenerek “hukuk” kategorisinde yer alan (basılı sözlükte “huk.” kısaltması ile belirtilen) sözcükler belirlenmiştir. Araştırmacı dışında bir alan uzmanı tarafından da söz konusu işlem

gerçekleştirilmiş ve bu işlemten sonra bulgular karşılaştırılarak olası veri kaybının önüne geçilmeye çalışılmıştır.

Araştırmada söz konusu sözcüklerin çok sayıda olması bazı kodlamaları gerekli kılmıştır. Kodlamalara ilişkin Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4 aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Sözcüklerin tür ve kodları

Sıra No	Tür	Kod
1	Fiil	1
2	İsim	2
3	Sıfat	3
4	Zarf	4

İnceleme kapsamındaki sözcükler; fiil, isim, sıfat ve zarf olmak üzere dört farklı türdedir.

Tablo 2. Sözcüklerin kaynak dil ve kodları

Sıra No	Kaynak Dil	Kod
1	Almanca	1
2	Arapça	2
3	Arapça/Farsça	3
4	Arapça/Türkçe	4
5	Farsça	5
6	Fransızca	6
7	İngilizce	7
8	İtalyanca	8
9	Türkçe	9

Türkçedeki hukuk terimleri; Almanca, Arapça, Arapça/Farsça, Arapça/Türkçe, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere toplam yedi farklı dile aittir.

Tablo 3. Sözcüklerin kuruluş şekli ve kodları

Sıra No	Kuruluş Şekli	Kod
1	Birleşik	1
2	Kök veya gövde hâlindekiler (basit veya türemiş)	2

İncelenen sözcükler; birleşik, kök veya gövde hâlinde (basit veya türemiş) kurulmuştur.

Tablo 4. Birleşik sözcüklerin yazılış şekilleri ve kodları

Sıra No	Ayrı/Bitişik	Kod
1	Ayrı	1
2	Bitişik	2

İnceleme kapsamındaki birleşik sözcükler; ayrı veya bitişik şekilde yazılmaktadır.

Sözcüklerin yanında parantez içerisinde verilen kodlar; Tablo 1, Tablo 2, Tablo 3 ve Tablo 4’te gösterilmiştir.

Ayrıca incelenen sözcüklerle ilgili kodlara ilişkin ortaya çıkan 20 farklı kombinasyon bulunmaktadır. Bu kombinasyonlar, Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Sözcük kodları ve açıklamaları

Sıra No	Kod	Açıklama
1	1, 4, 1, 2	Fiil, Arapça/Türkçe, Birleşik, Bitişik Yazılan
2	1, 9, 2, 0	Fiil, Türkçe, Basit ya da Türemiş
3	2, 2, 1, 2	İsim, Arapça, Birleşik, Bitişik Yazılan
4	2, 2, 2, 0	İsim, Arapça, Basit veya Türemiş
5	2, 3, 1, 2	İsim, Arapça/Farsça, Birleşik, Bitişik Yazılan
6	2, 4, 2, 0	İsim, Arapça/Türkçe, Basit veya Türemiş
7	2, 5, 2, 0	İsim, Farsça, Basit veya Türemiş
8	2, 6, 2, 0	İsim, Fransızca, Basit veya Türemiş
9	2, 7, 2, 0	İsim, İngilizce, Basit veya Türemiş
10	2, 8, 2, 0	İsim, İtalyanca, Basit veya Türemiş
11	2, 9, 1, 1	İsim, Türkçe, Birleşik, Ayrı Yazılan
12	2, 9, 1, 2	İsim, Türkçe, Birleşik, Bitişik Yazılan
13	2, 9, 2, 0	İsim, Türkçe, Basit veya Türemiş
14	3, 1, 2, 0	Sıfat, Almanca, Basit veya Türemiş
15	3, 2, 1, 2	Sıfat, Arapça, Birleşik, Bitişik Yazılan
16	3, 2, 2, 0	Sıfat, Arapça, Basit veya Türemiş
17	3, 6, 2, 0	Sıfat, Fransızca, Basit veya Türemiş
18	3, 9, 2, 0	Sıfat, Türkçe, Basit veya Türemiş
19	4, 2, 2, 0	Zarf, Arapça, Basit veya Türemiş
20	4, 9, 2, 0	Zarf, Türkçe, Basit veya Türemiş

Bulgular

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular, aşağıda liste hâlinde verilmiştir. Sözcüklerin yanında parantez içinde verilen kodlar, Tablo 5’ten kontrol edilerek söz konusu sözcüğün hangi özellikleri taşıdığı görülebilir.

Hukuk Terimlerine İlişkin Bulgular

TS’de madde başı toplam 524 hukuk terimi tespit edilmiştir.

1. açık celse (2, 9, 1, 1)	4. adalet örgütü (2, 9, 1, 1)
2. açık duruşma (2, 9, 1, 1)	5. adi suçlu (2, 9, 1, 1)
3. açık maaşı (2, 9, 1, 1)	6. adli (3, 2, 2, 0)

7. adli makam (2, 9, 1, 1)	58. boşanma ilamı (2, 9, 1, 1)
8. adli merci (2, 9, 1, 1)	59. butlan (2, 2, 2, 0)
9. adli polis (2, 9, 1, 1)	60. celp (2, 2, 2, 0)
10. adli sicil (2, 9, 1, 1)	61. celp kâğıdı (2, 9, 1, 1)
11. adli tabip (2, 9, 1, 1)	62. celpname (2, 3, 1, 2)
12. adli tatil (2, 9, 1, 1)	63. ceza (2, 2, 2, 0)
13. adli yıl (2, 9, 1, 1)	64. ceza hukuku (2, 9, 1, 1)
14. adli zabıta (2, 9, 1, 1)	65. çağrı belgesi (2, 9, 1, 1)
15. adliye mahkemesi (2, 9, 1, 1)	66. çağrı kâğıdı (2, 9, 1, 1)
16. adliye teşkilatı (2, 9, 1, 1)	67. çağrıcı (2, 9, 2, 0)
17. ağır ceza (2, 9, 1, 1)	68. çatmak (2, 9, 2, 0)
18. ağır ceza mahkemesi (2, 9, 1, 1)	69. çıplak mülkiyet (2, 9, 1, 1)
19. ağır hapis cezası (2, 9, 1, 1)	70. dâhilî nizamname (2, 9, 1, 1)
20. ağır kusur (2, 9, 1, 1)	71. damga harcı (2, 9, 1, 1)
21. ağırlaştırıcı neden (2, 9, 1, 1)	72. dava (2, 2, 2, 0)
22. ağırlaştırıcı sebep (2, 9, 1, 1)	73. dava gideri (2, 9, 1, 1)
23. aile mahkemesi (2, 9, 1, 1)	74. dava vekili (2, 9, 1, 1)
24. akit (2, 2, 2, 0)	75. davacı (2, 9, 2, 0)
25. akit vaadi (2, 9, 1, 1)	76. davalı (3, 9, 2, 0)
26. aklama belgesi (2, 9, 1, 1)	77. defî (2, 4, 2, 0)
27. aklamak (1, 9, 2, 0)	78. deklarasyon (2, 6, 2, 0)
28. aklanma (2, 9, 2, 0)	79. delil (2, 2, 2, 0)
29. aklanmak (1, 9, 2, 0)	80. deniz hukuku (2, 9, 1, 1)
30. akraba (2, 2, 2, 0)	81. derdest (2, 5, 2, 0)
31. amenajman (2, 6, 2, 0)	82. derogasyon (2, 6, 2, 0)
32. amir hüküm (2, 9, 1, 1)	83. devlet (2, 2, 2, 0)
33. amme davası (2, 9, 1, 1)	84. devredilebilirlik (2, 9, 2, 0)
34. amme hukuku (2, 9, 1, 1)	85. devredilmezlik (2, 9, 2, 0)
35. anayasa (2, 9, 1, 2)	86. devretmek (1, 4, 1, 2)
36. anlaşılmış iflas (2, 9, 1, 1)	87. dideban (2, 5, 2, 0)
37. ara karar (2, 9, 1, 1)	88. direnim (2, 9, 2, 0)
38. arama (2, 9, 2, 0)	89. dokunulmazlık (2, 9, 2, 0)
39. arama emri (2, 9, 1, 1)	90. duruşma (2, 9, 2, 0)
40. arama izni (2, 9, 1, 1)	91. düzenleme (2, 9, 2, 0)
41. asaleten atanma (2, 9, 1, 1)	92. düzenleyim (2, 9, 2, 0)
42. asliye ceza mahkemesi (2, 9, 1, 1)	93. edim (2, 9, 2, 0)
43. asliye hukuk mahkemesi (2, 9, 1, 1)	94. ehlihibre (2, 2, 1, 2)
44. aşırma (2, 9, 2, 0)	95. ehlivukuf (2, 2, 1, 2)
45. aşırıtı (2, 9, 2, 0)	96. eldeci (2, 9, 2, 0)
46. avukat (2, 6, 2, 0)	97. emre muharrer senet (2, 9, 1, 1)
47. aynı hak (2, 9, 1, 1)	98. ergin (3, 9, 2, 0)
48. ayrıklık (2, 9, 2, 0)	99. esastan bozma (2, 9, 1, 1)
49. ayrılık (2, 9, 2, 0)	100. evlatlık (2, 9, 2, 0)
50. bağıt (2, 9, 2, 0)	101. evlilik birliği (2, 9, 1, 1)
51. batkın (3, 9, 2, 0)	102. evlilik sözleşmesi (2, 9, 1, 1)
52. bekleme süresi (2, 9, 1, 1)	103. fail (3, 2, 2, 0)
53. bent (2, 5, 2, 0)	104. fariğ (3, 2, 2, 0)
54. beraat (2, 2, 2, 0)	105. fariza (2, 2, 2, 0)
55. beraatizimmet (2, 2, 1, 2)	106. ferağ (2, 2, 2, 0)
56. borçsuzluk (2, 9, 2, 0)	107. fesih (2, 2, 2, 0)
57. boşanma davası (2, 9, 1, 1)	108. fıkra (2, 2, 2, 0)

109.fırar (2, 2, 2, 0)
110.formalite (2, 6, 2, 0)
111.füru (2, 2, 2, 0)
112.gabin (2, 2, 2, 0)
113.gaiplik (2, 9, 2, 0)
114.gayrikanuni (3, 2, 1, 2)
115.gayrimenkul (2, 2, 1, 2)
116.geçerli (3, 9, 2, 0)
117.geçici madde (2, 9, 1, 1)
118.geçit hakkı (2, 9, 1, 1)
119.genel af (2, 9, 1, 1)
120.gerekçe (2, 9, 2, 0)
121.gıyabi hüküm (2, 9, 1, 1)
122.gıyabi tutuklama (2, 9, 1, 1)
123.gıyap kararı (2, 9, 1, 1)
124.girmek (1, 9, 2, 0)
125.gizli celse (2, 9, 1, 1)
126.gizli duruşma (2, 9, 1, 1)
127.görgü tanığı (2, 9, 1, 1)
128.gözetim (2, 9, 2, 0)
129.gümrük kolcusu (2, 9, 1, 1)
130.hacir (2, 2, 2, 0)
131.haciz (2, 2, 2, 0)
132.hacizli (3, 9, 2, 0)
133.haczetmek (1, 4, 1, 2)
134.hafifletici neden (2, 9, 1, 1)
135.hafifletici sebep (2, 9, 1, 1)
136.hak ihlali (2, 9, 1, 1)
137.hak kısıtlaması (2, 9, 1, 1)
138.hakem heyeti (2, 9, 1, 1)
139.hakem kararı (2, 9, 1, 1)
140.hâkim (3, 2, 2, 0)
141.hakkıhıyar (2, 2, 1, 2)
142.hakkımüktesep (2, 2, 1, 2)
143.hakkısükût (2, 2, 1, 2)
144.hava sahası (2, 9, 1, 1)
145.haymatlos (3, 1, 2, 0)
146.hısım (2, 2, 2, 0)
147.hıyar (II) (2, 2, 2, 0)
148.hukuki (3, 2, 2, 0)
149.hukuksal (3, 9, 2, 0)
150.hükmi (3, 2, 2, 0)
151.hükmi şahsiyet (2, 9, 1, 1)
152.hükümlü (3, 9, 2, 0)
153.ıslahevi (2, 9, 1, 2)
154.ıslahhane (2, 3, 1, 2)
155.ibra (2, 2, 2, 0)
156.ibraname (2, 3, 1, 2)
157.icra (2, 2, 2, 0)
158.iç tüzük (2, 9, 1, 1)
159.içtihat (2, 2, 2, 0)

160.idam (2, 2, 2, 0)
161.idam cezası (2, 9, 1, 1)
162.idare hukuku (2, 9, 1, 1)
163.idare mahkemesi (2, 9, 1, 1)
164.iddia (2, 2, 2, 0)
165.iddianame (2, 3, 1, 2)
166.ifade (2, 2, 2, 0)
167.iflas davası (2, 9, 1, 1)
168.iflas masası (2, 9, 1, 1)
169.ihkakıhak (2, 2, 1, 2)
170.ihtilas (2, 2, 2, 0)
171.ihtira berati (2, 9, 1, 1)
172.ihtiyarlık sigortası (2, 9, 1, 1)
173.ihtiyat tedbir (2, 9, 1, 1)
174.ihzar müzekkeresi (2, 9, 1, 1)
175.ikame mal (2, 9, 1, 1)
176.ilga (2, 2, 2, 0)
177.illegal (3, 6, 2, 0)
178.iltica hakkı (2, 9, 1, 1)
179.imtiyaz (2, 2, 2, 0)
180.infak (2, 2, 2, 0)
181.infaz (2, 2, 2, 0)
182.infaz masası (2, 9, 1, 1)
183.infaz memuru (2, 9, 1, 1)
184.insanlık suçu (2, 9, 1, 1)
185.intifa hakkı (2, 9, 1, 1)
186.intihap (2, 2, 2, 0)
187.ipka (2, 2, 2, 0)
188.irade beyanı (2, 9, 1, 1)
189.irtifak hakkı (2, 9, 1, 1)
190.istinabe (2, 2, 2, 0)
191.istinaf mahkemesi (2, 9, 1, 1)
192.istintak (2, 2, 2, 0)
193.iş akdi (2, 9, 1, 1)
194.iş kazası (2, 9, 1, 1)
195.iş sözleşmesi (2, 9, 1, 1)
196.iş yeri (2, 9, 1, 1)
197.işgaliye resmi (2, 9, 1, 1)
198.ivaz (2, 9, 2, 0)
199.izaleişüyu (2, 2, 1, 2)
200.jüri (2, 6, 2, 0)
201.kabahat (2, 2, 2, 0)
202.kabotaj hakkı (2, 9, 1, 1)
203.kaçırmak (1, 9, 2, 0)
204.kadük (3, 6, 2, 0)
205.kadüklük (2, 9, 2, 0)
206.kalıt (2, 9, 2, 0)
207.kamu davası (2, 9, 1, 1)
208.kamu denetçisi (2, 9, 1, 1)
209.kanıt (2, 9, 2, 0)
210.kanun (I) (2, 2, 2, 0)

211.kanun dışı (2, 9, 1, 1)	262.mahcuz (3, 2, 2, 0)
212.kanun hükmünde kararname (2, 9, 1, 1)	263.mahkeme (2, 2, 2, 0)
213.kanun koyucu (2, 9, 1, 1)	264.mahkeme kararı (2, 9, 1, 1)
214.kanun layihası (2, 9, 1, 1)	265.mahkeme masrafı (2, 9, 1, 1)
215.kanun maddesi (2, 9, 1, 1)	266.mahkûm (3, 2, 2, 0)
216.kanun tasarısı (2, 9, 1, 1)	267.mahlul (3, 2, 2, 0)
217.kanun teklifi (2, 9, 1, 1)	268.mahzar (2, 2, 2, 0)
218.kanunen (4, 2, 2, 0)	269.mal beyanı (2, 9, 1, 1)
219.kanuni (I) (3, 2, 2, 0)	270.mal bildirimi (2, 9, 1, 1)
220.kanuniyet (2, 2, 2, 0)	271.mal birliği (2, 9, 1, 1)
221.kanunuesasi (2, 2, 1, 2)	272.mal varlığı (2, 9, 1, 1)
222.kapalı oturum (2, 9, 1, 1)	273.mamelek (2, 2, 2, 0)
223.kapitülasyon (2, 6, 2, 0)	274.manda (II) (2, 6, 2, 0)
224.karar (2, 2, 2, 0)	275.mandacı (2, 9, 2, 0)
225.kasko (2, 8, 2, 0)	276.mandater (2, 6, 2, 0)
226.katılan (2, 9, 2, 0)	277.manevi evlat (2, 9, 1, 1)
227.kâtibiadil (2, 2, 1, 2)	278.manevi tazminat (2, 9, 1, 1)
228.kayyım (2, 2, 2, 0)	279.manevi zarar (2, 9, 1, 1)
229.kaza (2, 2, 2, 0)	280.maruf (3, 2, 2, 0)
230.kaza dairesi (2, 9, 1, 1)	281.masuniyet (2, 2, 2, 0)
231.kazanılmış hak (2, 9, 1, 1)	282.maznun (2, 2, 2, 0)
232.kesinleşmek (1, 9, 2, 0)	283.mecelle (2, 2, 2, 0)
233.kısıt (2, 9, 2, 0)	284.mehil (2, 2, 2, 0)
234.kısıtlama (2, 9, 2, 0)	285.menafiumumiye (2, 2, 1, 2)
235.kısıtlamak (1, 9, 2, 0)	286.menkul (3, 2, 2, 0)
236.kısıtlı (3, 9, 2, 0)	287.meri (3, 2, 2, 0)
237.kısıtlılık (2, 9, 2, 0)	288.meşhut cürümler mahkemesi (2, 9, 1, 1)
238.kıta sahanlığı (2, 9, 1, 1)	289.meşhut suç (2, 9, 1, 1)
239.kilise hukuku (2, 9, 1, 1)	290.meşru (3, 2, 2, 0)
240.kodifikasyon (2, 6, 2, 0)	291.mihir (2, 2, 2, 0)
241.konkordato (2, 8, 2, 0)	292.millî irade (2, 9, 1, 1)
242.kontrat (2, 6, 2, 0)	293.muaccel (3, 2, 2, 0)
243.konuşmama hakkı (2, 9, 1, 1)	294.muhaceret (2, 2, 2, 0)
244.konut dokunulmazlığı (2, 9, 1, 1)	295.muhakeme (2, 2, 2, 0)
245.kovuşturma (2, 9, 2, 0)	296.muhakeme usulü (2, 9, 1, 1)
246.kovuşturmak (1, 9, 2, 0)	297.muhayyerlik (2, 9, 2, 0)
247.kurum (II) (2, 9, 2, 0)	298.mukavele (2, 2, 2, 0)
248.lafız (2, 2, 2, 0)	299.muteber (3, 2, 2, 0)
249.lağır (2, 2, 2, 0)	300.muteriz (3, 2, 2, 0)
250.lağvetmek (1, 4, 1, 2)	301.mübaşir (2, 2, 2, 0)
251.laik (3, 6, 2, 0)	302.mücbir sebep (2, 9, 1, 1)
252.laiklik (2, 9, 2, 0)	303.müdafaname (2, 3, 1, 2)
253.laisizm (2, 6, 2, 0)	304.müdafî (2, 2, 2, 0)
254.layiha (2, 2, 2, 0)	305.müdahale (2, 2, 2, 0)
255.legal (3, 6, 2, 0)	306.müdahil (3, 2, 2, 0)
256.lisans (2, 6, 2, 0)	307.müddei (3, 2, 2, 0)
257.maddi zarar (2, 9, 1, 1)	308.müddeialehy (3, 2, 1, 2)
258.maden kirası (2, 9, 1, 1)	309.müddeiumumi (2, 2, 1, 2)
259.mahallî idare (2, 9, 1, 1)	310.müflis (3, 2, 2, 0)
260.mahallî seçim (2, 9, 1, 1)	311.müktesep hak (2, 9, 1, 1)
261.mahcur (3, 2, 2, 0)	

312.müsadere (2, 2, 2, 0)
313.müteselsil borç (2, 9, 1, 1)
314.müteselsil kefil (2, 9, 1, 1)
315.mütevelli (2, 2, 2, 0)
316.müzekkere (2, 2, 2, 0)
317.nakzetmek (1, 4, 1, 2)
318.namus davası (2, 9, 1, 1)
319.nesebi gayrisahih (2, 9, 1, 1)
320.nesebi sahih (2, 9, 1, 1)
321.nezaret (2, 2, 2, 0)
322.nihai karar (2, 9, 1, 1)
323.nikâh (2, 2, 2, 0)
324.nispi çoğunluk (2, 9, 1, 1)
325.nispi temsil (2, 9, 1, 1)
326.noter (2, 6, 2, 0)
327.nükûl (2, 2, 2, 0)
328.ombudsman (2, 7, 2, 0)
329.öence (2, 9, 2, 0)
330.öence davası (2, 9, 1, 1)
331.ödenek (2, 9, 2, 0)
332.ölüm cezası (2, 9, 1, 1)
333.ölüm tazminatı (2, 9, 1, 1)
334.ön alım (2, 9, 1, 1)
335.ön alım hakkı (2, 9, 1, 1)
336.ön ödeme (2, 9, 1, 1)
337.ön soruşturma (2, 9, 1, 1)
338.ön sözleşme (2, 9, 1, 1)
339.önel (2, 9, 2, 0)
340.özel af (2, 9, 1, 1)
341.patronaj (2, 6, 2, 0)
342.pey akçesi (2, 9, 1, 1)
343.plebisit (2, 6, 2, 0)
344.potansiyel suçlu (2, 9, 1, 1)
345.protesto (2, 8, 2, 0)
346.reddihâkim (2, 2, 1, 2)
347.referandum (2, 6, 2, 0)
348.resmî nikâh (2, 9, 1, 1)
349.reşit (3, 2, 2, 0)
350.röyalti (2, 7, 2, 0)
351.rücu hakkı (2, 9, 1, 1)
352.rüçhan hakkı (2, 9, 1, 1)
353.sabıka (2, 2, 2, 0)
354.sabıka kaydı (2, 9, 1, 1)
355.saldırmazlık antlaşması (2, 9, 1, 1)
356.saldırmazlık paktı (2, 9, 1, 1)
357.sanık (2, 9, 2, 0)
358.satış mukavelesi (2, 9, 1, 1)
359.satış sözleşmesi (2, 9, 1, 1)
360.satış şartnamesi (2, 9, 1, 1)
361.sav (2, 9, 2, 0)
362.savca (2, 9, 2, 0)

363.savcı (2, 9, 2, 0)
364.savlayıcı (2, 9, 2, 0)
365.seçim (2, 9, 2, 0)
366.seçme hakkı (2, 9, 1, 1)
367.semen (II) (2, 2, 2, 0)
368.sığınma hakkı (2, 9, 1, 1)
369.sınırlı sorumluluk (2, 9, 1, 1)
370.sınırsız sorumluluk (2, 9, 1, 1)
371.sorgu (2, 9, 2, 0)
372.sorgu yargıcı (2, 9, 1, 1)
373.sorgulayabilmek (1, 9, 2, 0)
374.sosyal güvenlik (2, 9, 1, 1)
375.sözleşme (2, 9, 2, 0)
376.suç (2, 9, 2, 0)
377.suçüstü (2, 9, 1, 2)
378.suçüstü mahkemesi (2, 9, 1, 1)
379.sulh hukuk mahkemesi (2, 9, 1, 1)
380.sus payı (2, 9, 1, 1)
381.susma hakkı (2, 9, 1, 1)
382.susmalık (2, 9, 2, 0)
383.sükût hakkı (2, 9, 1, 1)
384.süre aşımı (2, 9, 1, 1)
385.şahit (2, 2, 2, 0)
386.şartlı tahliye (2, 9, 1, 1)
387.şufa (2, 2, 2, 0)
388.şufa hakkı (2, 9, 1, 1)
389.şüpheli (3, 9, 2, 0)
390.taammüden (4, 2, 2, 0)
391.taammüt (2, 2, 2, 0)
392.tahkim (2, 2, 2, 0)
393.tahkim kurulu (2, 9, 1, 1)
394.tahliye (2, 2, 2, 0)
395.tahsilat (2, 2, 2, 0)
396.takdir hakkı (2, 9, 1, 1)
397.takdir yetkisi (2, 9, 1, 1)
398.takipsizlik kararı (2, 9, 1, 1)
399.takrir (2, 2, 2, 0)
400.taksir (2, 2, 2, 0)
401.taksirli suç (2, 9, 1, 1)
402.talak (2, 2, 2, 0)
403.tampon bölge (2, 9, 1, 1)
404.tampon devlet (2, 9, 1, 1)
405.tanık (2, 9, 2, 0)
406.tanımak (1, 9, 2, 0)
407.tapu (2, 9, 2, 0)
408.tasarı (2, 9, 2, 0)
409.tashihikarar (2, 2, 1, 2)
410.taşınabilir (2, 9, 2, 0)
411.taşınır (2, 9, 2, 0)
412.taşınmaz (2, 9, 2, 0)
413.tazminat (2, 2, 2, 0)

- 414.tazminat davası (2, 9, 1, 1)
 415.tebaa (2, 2, 2, 0)
 416.tecrit (2, 2, 2, 0)
 417.tehiriicra (2, 2, 1, 2)
 418.telif (2, 2, 2, 0)
 419.telif hakkı (2, 9, 1, 1)
 420.temel haklar (2, 9, 1, 1)
 421.temerrüt (2, 2, 2, 0)
 422.temerrüt faizi (2, 9, 1, 1)
 423.temlik (2, 2, 2, 0)
 424.temlikname (2, 3, 1, 2)
 425.temyiz (2, 2, 2, 0)
 426.tereke (2, 2, 2, 0)
 427.tescil (2, 2, 2, 0)
 428.teselsül (2, 2, 2, 0)
 429.teşri kuvveti (2, 9, 1, 1)
 430.teşrii kuvvet (2, 9, 1, 1)
 431.teşrii masuniyet (2, 9, 1, 1)
 432.tevkif (2, 2, 2, 0)
 433.ticaret borsası (2, 9, 1, 1)
 434.ticaret mahkemesi (2, 9, 1, 1)
 435.ticaret sicili (2, 9, 1, 1)
 436.ticari dava (2, 9, 1, 1)
 437.toprak hukuku (2, 9, 1, 1)
 438.trafik mahkemesi (2, 9, 1, 1)
 439.tutuk (3, 9, 2, 0)
 440.tutuksuz (3, 9, 2, 0)
 441.tüzel (3, 9, 2, 0)
 442.tüzel kişi (2, 9, 1, 1)
 443.tüzel kişilik (2, 9, 1, 1)
 444.umumi af (2, 9, 1, 1)
 445.usul (I) (2, 2, 2, 0)
 446.usul (II) (2, 2, 2, 0)
 447.usul hukuku (2, 9, 1, 1)
 448.usulden (4, 9, 2, 0)
 449.usulden bozma (2, 9, 1, 1)
 450.uygulama (2, 9, 2, 0)
 451.uyruk (2, 9, 2, 0)
 452.uyuşmazlık mahkemesi (2, 9, 1, 1)
 453.uzay hukuku (2, 9, 1, 1)
 454.üretim kooperatifi (2, 9, 1, 1)
 455.vasıtasız vergi (2, 9, 1, 1)
 456.vatansız (3, 9, 2, 0)
 457.vazıkanun (3, 2, 1, 2)
 458.vedia (2, 2, 2, 0)
 459.vekâlet ücreti (2, 9, 1, 1)
 460.vekâleten atama (2, 9, 1, 1)
 461.vekâletname (2, 3, 1, 2)
 462.veraset (2, 2, 2, 0)
 463.veraset ilamı (2, 9, 1, 1)
 464.veraset ve intikal vergisi (2, 9, 1, 1)
 465.vergi beyannamesi (2, 9, 1, 1)
 466.vergi dairesi (2, 9, 1, 1)
 467.veto hakkı (2, 9, 1, 1)
 468.vize (2, 6, 2, 0)
 469.yakalama (2, 9, 2, 0)
 470.yaptırım (2, 9, 2, 0)
 471.yargı (2, 9, 2, 0)
 472.yargı çevresi (2, 9, 1, 1)
 473.yargı denetimi (2, 9, 1, 1)
 474.yargı erki (2, 9, 1, 1)
 475.yargı gücü (2, 9, 1, 1)
 476.yargı organları (2, 9, 1, 1)
 477.yargı usulü (2, 9, 1, 1)
 478.yargı yeri (2, 9, 1, 1)
 479.yargı yetkisi (2, 9, 1, 1)
 480.yargı yolu (2, 9, 1, 1)
 481.yargıcılar kurulu (2, 9, 1, 1)
 482.yargıç (2, 9, 2, 0)
 483.yargıevi (2, 9, 1, 2)
 484.yargılama (2, 9, 2, 0)
 485.yargılama gideri (2, 9, 1, 1)
 486.yargılama usulü (2, 9, 1, 1)
 487.yarı açık cezaevi (2, 9, 1, 1)
 488.yasa (2, 9, 2, 0)
 489.yasa dışı (2, 9, 1, 1)
 490.yasa koyucu (2, 9, 1, 1)
 491.yasa önerisi (2, 9, 1, 1)
 492.yasa sözcüsü (2, 9, 1, 1)
 493.yasa tasarısı (2, 9, 1, 1)
 494.yasa teklifi (2, 9, 1, 1)
 495.yasal (3, 9, 2, 0)
 496.yasalı (3, 9, 2, 0)
 497.yasama (2, 9, 2, 0)
 498.yasama dokunulmazlığı (2, 9, 1, 1)
 499.yasama gücü (2, 9, 1, 1)
 500.yasama hakkı (2, 9, 1, 1)
 501.yasama kuvveti (2, 9, 1, 1)
 502.yaşlılık sigortası (2, 9, 1, 1)
 503.yazar hakkı (2, 9, 1, 1)
 504.yazılı hukuk (2, 9, 1, 1)
 505.yediemin (2, 2, 1, 2)
 506.yerel yönetim (2, 9, 1, 1)
 507.yerindelik (2, 9, 2, 0)
 508.yetki belgesi (2, 9, 1, 1)
 509.yetki devri (2, 9, 1, 1)
 510.yetki gasbı (2, 9, 1, 1)
 511.yetkili merci (2, 9, 1, 1)
 512.yetkili yargıç (2, 9, 1, 1)
 513.yoklama (2, 9, 2, 0)
 514.yönetmelik (2, 9, 2, 0)
 515.yürütme gücü (2, 9, 1, 1)

Türkçedeki Hukuk Terimleri

516.yürütmek (1, 9, 2, 0)
517.yürütmeyi durdurma (2, 9, 1, 1)
518.yürütüm (2, 9, 2, 0)
519.yüz kısaltıcı suç (2, 9, 1, 1)
520.zaman aşımı (2, 9, 1, 1)

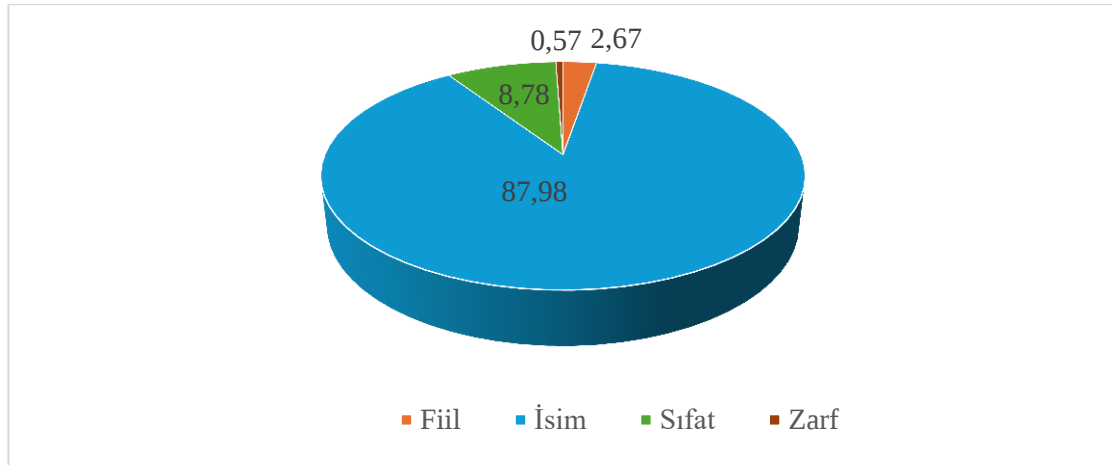
521.zanlı (3, 9, 2, 0)
522.zat işleri (2, 9, 1, 1)
523.zilyet (2, 2, 2, 0)
524.zor alım (2, 9, 1, 1)

Sözcük Türüne İlişkin Bulgular

Tablo 6. Sözcük Türüne Göre Dağılım

Sıra No	Tür	f	%
1	Fiil	14	2,67
2	İsim	461	87,98
3	Sıfat	46	8,78
4	Zarf	3	0,57
Toplam		524	100

Tablo 6’da görüldüğü üzere TS’de bulunan hukuk terimleri; fiil, isim, sıfat ve zarf olmak üzere 4 farklı türde yer almaktadır.

Şekil 1. Sözcük Türüne Göre Dağılım (%)

Şekil 1’de görüldüğü üzere TS’deki hukuk terimlerinin %87,98’i isim türündedir. Türkçedeki sözcüklerin büyük bir kısmının isim türündedir. Hukuk terimlerinin büyük bir bölümünün de isim türünde olması son derece doğaldır.

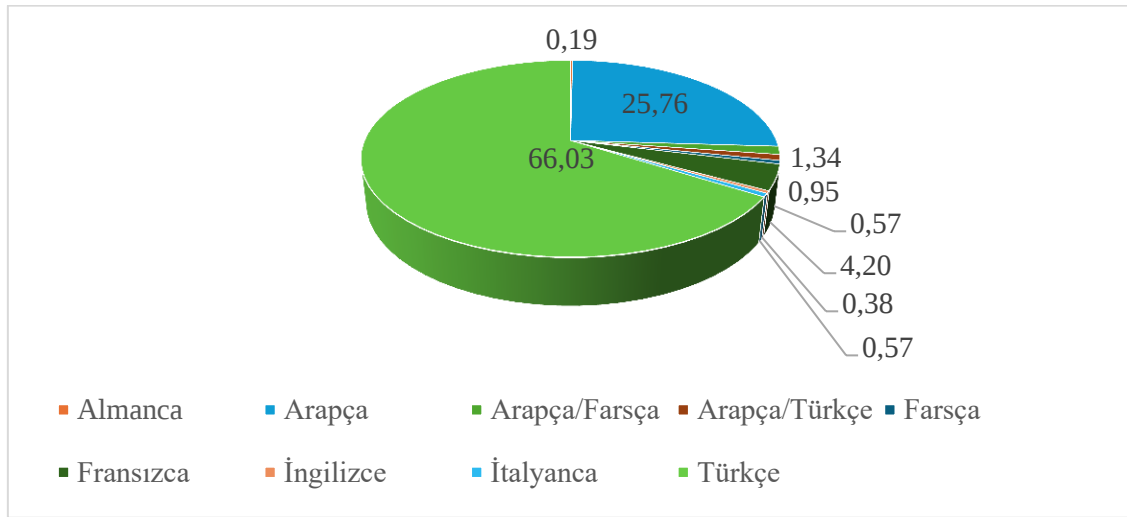
Kaynak Dile İlişkin Bulgular

Tablo 7. Kaynak Dile Göre Dağılım

Sıra No	Kaynak Dil	f	%
1	Almanca	1	0,19
2	Arapça	135	25,76
3	Arapça/Farsça	7	1,34

4	Arapça/Türkçe	5	0,95
5	Farsça	3	0,57
6	Fransızca	22	4,20
7	İngilizce	2	0,38
8	İtalyanca	3	0,57
9	Türkçe	346	66,03
Toplam		524	100

Tablo 7’de görüldüğü üzere TS’de bulunan hukuk terimleri; Almanca, Arapça, Arapça/Farsça, Arapça/Türkçe, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere 9 farklı kaynak dille ilgili kombinasyonda bulunmaktadır. Bu terimler, Almanca, Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere 7 farklı kaynak dile aittir.

Şekil 2. Kaynak Dile Göre Dağılım (%)

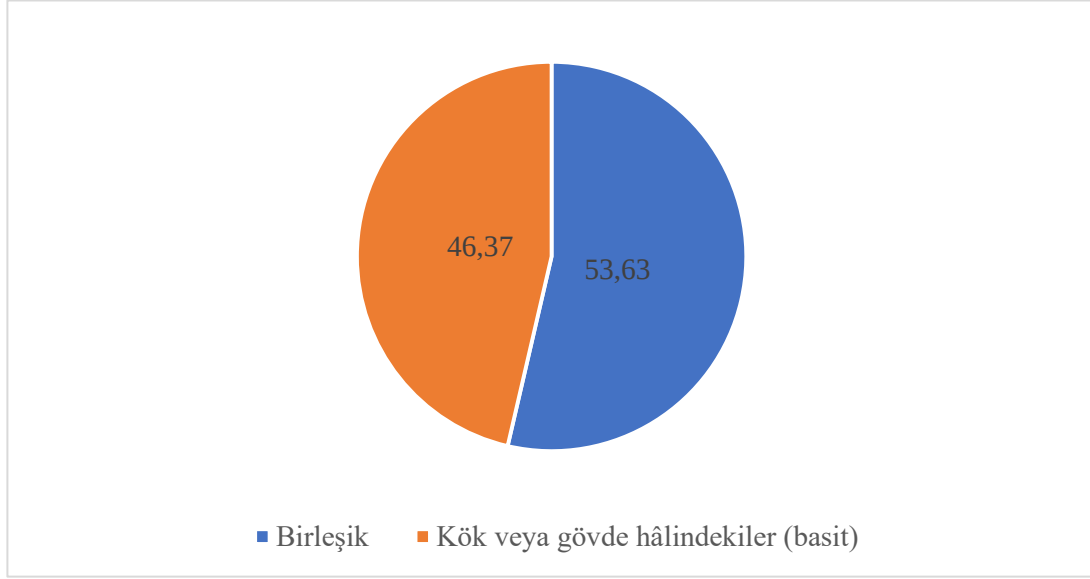
Şekil 2’de görüldüğü üzere TS’deki hukuk terimlerinin %66,03’ü Türkçe, %25,76’sı Arapça ve %4,20’si Fransızcadır. Bu terimler her ne kadar 9 farklı dile ait olsa da %95,99’u üç dile aittir.

Kuruluş Şekline İlişkin Bulgular

Tablo 8. Kuruluş şekline göre dağılım

Sıra No	Kuruluş Şekli	f	%
1	Birleşik	281	53,63
2	Kök veya gövde hâlindekiler (basit)	243	46,37
Toplam		524	100

Tablo 8’de görüldüğü üzere TS’de bulunan hukuk terimlerinin 281’i (%53,63) birleşik yapıdadır.

Şekil 3. Kuruluş Şekline Göre Dağılım (%)

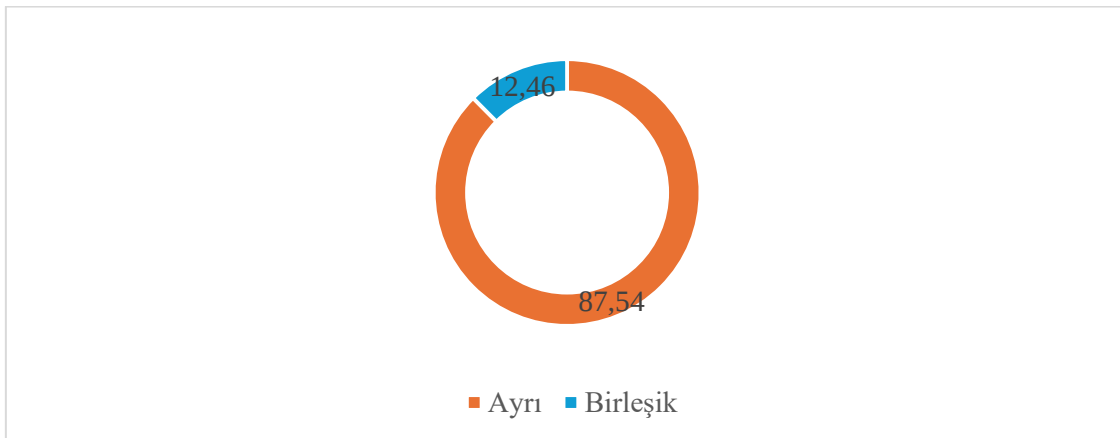
Şekil 3'te görüldüğü üzere TS'de bulunan hukuk terimlerinin %53,63'ü birleşik yapıdadır.

Birleşik Sözcüklerin Yazılış Şekline İlişkin Bulgular

Tablo 9. Birleşik sözcüklerin yazılış şekline göre dağılım

Sıra No	Ayrı/Bitişik	f	%
1	Ayrı	246	87,54
2	Bitişik	35	12,46
Toplam		281	100

Tablo 9'da görüldüğü üzere TS'deki 281 birleşik sözcüğün 246'sı ayrı yazılmaktadır.

Şekil 4. Kuruluş Şekline Göre Dağılım (%)

Grafik 4'te görüldüğü üzere TS'deki 281 birleşik sözcüğün %87,54'ü ayrı yazılmaktadır.

Tablo 10. Hukuk Terimlerinin Özelliklerine Göre Dağılım

Sıra No	Kod	Açıklama	f	%
1	1, 4, 1, 2	Fiil, Arapça/Türkçe, Birleşik, Bitişik Yazılan	4	0,76
2	1, 9, 2, 0	Fiil, Türkçe, Basit veya Türemiş	10	1,91
3	2, 2, 1, 2	İsim, Arapça, Birleşik, Bitişik Yazılan	17	3,24
4	2, 2, 2, 0	İsim, Arapça, Basit veya Türemiş	91	17,37
5	2, 3, 1, 2	İsim, Arapça/Farsça, Birleşik, Bitişik Yazılan	7	1,34
6	2, 4, 2, 0	İsim, Arapça/Türkçe, Basit ya da Türemiş	1	0,19
7	2, 5, 2, 0	İsim, Farsça, Basit veya Türemiş	3	0,57
8	2, 6, 2, 0	İsim, Fransızca, Basit veya Türemiş	18	3,44
9	2, 7, 2, 0	İsim, İngilizce, Basit veya Türemiş	2	0,38
10	2, 8, 2, 0	İsim, İtalyanca, Basit veya Türemiş	3	0,57
11	2, 9, 1, 1	İsim, Türkçe, Birleşik, Ayrı Yazılan	246	46,95
12	2, 9, 1, 2	İsim, Türkçe, Birleşik, Bitişik Yazılan	4	0,76
13	2, 9, 2, 0	İsim, Türkçe, Basit veya Türemiş	69	13,17
14	3, 1, 2, 0	Sıfat, Almanca, Basit veya Türemiş	1	0,19
15	3, 2, 1, 2	Sıfat, Arapça, Birleşik, Bitişik Yazılan	3	0,57
16	3, 2, 2, 0	Sıfat, Arapça, Basit veya Türemiş	22	4,20
17	3, 6, 2, 0	Sıfat, Fransızca, Basit veya Türemiş	4	0,76
18	3, 9, 2, 0	Sıfat, Türkçe, Basit veya Türemiş	16	3,05
19	4, 2, 2, 0	Zarf, Arapça, Basit veya Türemiş	2	0,38
20	4, 9, 2, 0	Zarf, Türkçe, Basit veya Türemiş	1	0,19
Toplam			524	100

Tablo 10'da görüldüğü üzere TS'deki hukuk terimleri; sözcük türü, kaynak dil ve kuruluş şekli açısından 20 farklı kombinasyon altında toplanabilmektedir. Bu sözcüklerin %46,95'i (f=246) 2, 9, 1, 1 kodunda (İsim, Türkçe, Birleşik, Ayrı Yazılan) yer aldığı tespit edilmiştir.

Sonuç

Bu araştırmada TS'de yer alan hukuk terimleri; sözcük türü, kaynak dil ve kuruluş şekilleri açısından ele alınmıştır. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçlar aşağıda belirtilmiştir:

İnsan ve toplum hayatı açısından önemli bilim dallarından biri olan hukukla ilgili terimler, her ne kadar fiil, isim, sıfat ve zarf olmak üzere 4 farklı türde yer alsa da büyük bir kısmının (%87,98) isim türünde olduğu saptanmıştır. TS'deki sözcüklerin büyük bir kısmı isim türündedir. Hukuk terimlerinin de büyük oranda isim türünde olması, bu açıdan olağan olarak değerlendirilebilir.

Araştırma kapsamındaki terimlerin kaynak dillerine bakıldığında; Almanca, Arapça, Arapça/Farsça, Arapça/Türkçe, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere 9 farklı kaynak dille ilgili kombinasyona ulaşılmaktadır. Buradan hareketle de bu terimlerin; Almanca, Arapça, Farsça, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve Türkçe olmak üzere 7 farklı kaynak dile ait olduğunu söylemek mümkündür. Kaynak diller açısından incelendiğinde bu terimlerin üçte ikisinden fazlası (%66,03) Türkçedir. Her ne kadar diğer dillerden de hukuk terimleri alınmış olsa da Türkçedeki hukuk terimlerinin sayı bakımından iyi bir seviyede olduğu ileri sürülebilir.

Hukuk terimleri kuruluş şekilleri açısından değerlendirildiğinde ise yarıdan fazlasının (%53,63) birleşik yapıda olduğu görülmektedir. Birleşik yapıdaki sözcüklerin ise büyük bir kısmı (%87,54) ayrı yazılmaktadır. Söz konusu terimler, Tablo 5’te belirtilen kodlar altında gruplandırıldığında ise yarıya yakınının (%46,95) 2, 9, 1, 1 kodunda (İsim, Türkçe, Birleşik, Ayrı Yazılan) yer aldığı tespit edilmiştir.

Kavun ve Mert (2023) araştırmalarında ruh bilimi kategorisindeki sözcüklerin; %87,17’sinin isim türünde ve %68,22’sinin Türkçe olduğu sonucuna ulaşmıştır. Kavun ve Özen (2025) araştırmalarında din bilimi kategorisindeki sözcüklerin; %84,84’ünün isim türünde ve %27,37’sinin Türkçe olduğunu tespit etmiştir. Hukuk terimleriyle ilgili bu araştırmanın sözcük türüyle ilgili sonuçları, Kavun ve Mert’in (2023) ve Kavun ve Özen’in (2025) araştırmalarıyla büyük oranda benzerlik göstermektedir. Sözcüklerin kaynak dilleriyle ilgili sonuçlarının Kavun ve Mert’in (2023) araştırmasının sonuçlarıyla benzerlik, Kavun ve Özen’in (2025) araştırmalarının sonuçlarıyla ise farklılık gösterdiği saptanmıştır. Kur’an’ı Kerim’in Arapça olması, dinî terimlerin yarıdan fazlasının Arapça olmasına neden olmuştur. Ancak Türklerin binlerce yıldır tarih sahnesinde yer alması, Türklerdeki toplum yapısının uzun bir geçmişe dayanması ve Türkçenin de binlerce yıllık bir dil olması, hukuk terimlerinin büyük bir kısmının Türkçe olması sonucunu doğurmuştur.

Türkçedeki hukuk terimleri 524’ün çok üstündedir. Ancak bu çalışmanın sınırlılıklarından biri Türkçe Sözlük’te hukuk kategorisinde yer alan sözcüklerin ortaya konulmasıdır. Gerek dijital ortamda (<https://sozluk.adalet.gov.tr>) gerekse de basılı hukuk sözlükleri (Altay, 1983; Türk Hukuk Kurumu, 1991) incelendiğinde daha fazla hukuk terimine ulaşılabileceği mümkün görünmektedir.

Bu araştırmada TS’de yer alan hukuk terimleri ele alınmıştır. Daha sonra yapılacak çalışmalarda ise yazınsal metinlerdeki veya tarihî metinlerdeki hukuk terimleri çeşitli parametreler açısından incelenebilir.

Yazar Katkıları: Çalışmanın tamamı tek yazar tarafından hazırlanmıştır.

ıkar Beyanı: Bu çalışmada çıkar atışması bulunmamaktadır.

Kaynakça

- Altay, A. (2002). İngilizce ve Türkçe hukuk dillerinin özellikleri: karşılaştırılmal bir alışma. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 19(2), 13-32.
- Altay, ř. (1983). *Hukuk ve sosyal bilimler sözlüğü*. Bilgi Yayınları.
- elik, M. (2020). Türkçe Sözlük’te yer alan tiyatro terimleri üzerine. *Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 26-49.
- Gökter Genç, B. (2019). Türkçe Sözlük’teki analitik tanımlar üzerine: doğal tür sözcükleri. *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, 23(1), 28-44.
- Gülen, B. (2018). Türkçe Sözlük’te anatomi alanındaki a harfi ile başlayan terimler üzerine. *Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-49.
- İnce, S. (2020). Türkçe Sözlük’te askerlik alanındaki alıntı terimler üzerine. *Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 1-32.
- Kavun, M. ve Mert, O. (2023). Ruh bilimiyle ilgili Türkçe Sözlük’te yer alan söz varlığı. G. Sevim ve S. Alan (Editörler), *Dil ve edebiyatta psikolojik unsurlar içinde*, (s. 370-403). izgi Kitabevi.
- Kavun, M. ve Özen, O. (2025). Türkçe Sözlük’te din bilimi kavram alanıyla ilgili söz varlığının incelenmesi. G. Sevim ve S. Alan (Editörler), *Dil ve edebiyatta dinî ve ahlaki unsurlar içinde* (s. 182-198). Eğitim.
- Maden, A. ve Kavun, M. (2023). Türkçe Sözlük’te dil bilgisi etiketli (a-b harfiyle başlayan) sözcükler üzerine bir inceleme. S. Maden (Ed.), *Türkçe eğitiminde güncel araştırmalar II* içinde (ss. 258-281). Hiperyayın.
- Maden, S. ve Kavun, M. (2023). Türkçe Sözlük’te eğitim bilimi etiketli sözcükler üzerine bir inceleme. S. Maden (Ed.), *Türkçe eğitiminde güncel araştırmalar II* içinde (ss. 217-234). Hiperyayın.
- Sak, R., şahin Sak, İ. T., Öneren şendil, . ve Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227 - 250.
- Sargın, İ. (2009). Toplumsal düzen açısından hukuk ve devlet. *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 9(2), 157-178.
- T.C. Adalet Bakanlığı. *Hukuk sözlüğü*. <https://sozluk.adalet.gov.tr> Erişim tarihi: 30.12.2024
- Türk Dil Kurumu. (2023). *Türkçe sözlük I (a-j)* (12. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Türk Dil Kurumu. (2023). *Türkçe sözlük 2 (k-z)* (12 baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Türk Hukuk Kurumu. (1991). *Türk hukuk lûgatı* (3. baskı). Başbakanlık Basımevi.
- Yıldız, Ş. (2019). Türkçe Sözlükte a-ç harfleri ile başlayan matematik terimleri üzerine bir inceleme. *Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 4(3), 1-21 .